

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-12-30
Besvaras senast
2026-01-23

Till utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson (L)

2025/26:271 Traditionella luciafiranden i skolan

Jultiden är över och så även lucia – en av Sveriges mest älskade och mest karakteristiska traditioner, med rötter som sträcker sig långt tillbaka i både kristen helgonkult och äldre vintersolståndsritualer. I sin moderna form, med det vackra luciatåget där barn i vita kläder bär ljus i händerna, sjunger klassiska sånger som "Sankta Lucia" och "Staffansvisan" och delar ut saffransbullar, har det blivit en symbol för ljus och hopp mitt i decembermörkret. Längre har detta firande varit ett självklart och centralt inslag i förskolor och skolor, där barnen klär ut sig till lucia, tärnor, stjärngossar och pepparkaksgubbar för att uppträda inför stolta föräldrar och personal. Den typiskt svenska traditionen främjar gemenskap, kreativitet och en känsla av samhörighet, och den ligger helt i linje med läroplanens uppdrag att överföra och utveckla vårt gemensamma kulturarv åt nästa generation.

Trots detta har en debatt blossat upp de senaste åren, och var fortfarande het även i december 2025. Allt fler förskolor väljer nämligen att begränsa eller förändra det traditionella luciafirandet, ofta genom att porta föräldrar från att närvara eller ersätta det klassiska tåget med mer informella och intetsägande "vinterfiranden". Besluten motiveras ibland med märkliga hänvisningar till barns välbefinnande, barnkonventionen eller praktiska utmaningar som stora barngrupper. Exempelvis har ett stort antal förskolor beslutat att hålla firandet internt, med argument om att vissa barn kan "känna stress" inför en publik. Detta har med rätta väckt starka reaktioner, inte minst från föräldrar.

Det finns mycket starka och övertygande argument för varför vi bör stå upp för det traditionella luciafirandet – med fulla luciatåg, utklädnader, sånger inför publik och föräldrar på plats – som ett starkt inslag i den svenska förskolan och skolan.

För det första är lucia en ovärderlig del av vårt svenska kulturarv som skolan uttryckligen har i uppdrag att förmedla. Läroplanerna för både förskolan och grundskolan betonar tydligt att utbildningen ska överföra värden, traditioner och historia från generation till generation. Lucia är inte bara en högtid; den är en unik kulturell manifestation som binder samman oss över tid och ger barnen en stark känsla av tillhörighet och identitet – vilket är extra viktigt i ett alltmer mångkulturellt och splittrat samhälle. Att urvattna eller avskaffa den riskerar att skapa en kulturell tomhet, särskilt när nyanlända familjer ofta ser lucia som en välkomnande och inkluderande väg in i svensk kultur – en sekulariserad högtid

fyllt av ljus, musik och glädje som inte kräver religiös övertygelse utan bara öppenhet för gemenskap.

Dessutom bidrar ett traditionellt luciafirande på ett kraftfullt sätt till barns personliga utveckling och lärande. Genom att öva sånger, klä ut sig och uppträda inför publik tränas självförtroende, samarbetsförmåga, språkutveckling och estetiska uttryck – allt centralt i läroplanens mål och i linje med regeringens kulturkanon. De flesta barn älskar den här typen av aktiviteter; de ser fram emot att stå i rampljuset, känna spänningen och dela sin glädje med föräldrarna. Minnena från ett luciatåg blir ofta livslånga, fyllda av doften av lussekatter och skenet från levande ljus. Att porta föräldrar berövar inte bara dem utan framför allt barnen en värdefull familjeupplevelse som stärker banden mellan hem och förskola.

I en tid då många känner isolering erbjuder det en gemensam, sekulariserad högtid som förenar människor oavsett bakgrund och påminner oss om hopp och värme i mörkret. Inte minst då regeringen tagit flera initiativ för att investera i bättre förutsättningar.

Vi är många som tror på en starkare betoning på kulturarv i utbildningen. Därför är det viktigt att inte glömma bort vilken ljuspunkt lucia är – med föräldrar i salen, barn som sjunger med stolthet och en tradition som lever vidare stark och levande i våra förskolor och skolor. Det är genom att värna detta som vi bygger ett Sverige där både arv och framtid får plats.

Mot bakgrund av ovanstående önskas utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson svara på följande frågor:

1. Hur ser ministern på att allt fler elever och föräldrar inte får ta del av ett traditionellt luciafirande?
2. Avser ministern och regeringen att vidta några åtgärder för att stärka luciafirandet i skolorna?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann